

det Vædringsforslag, som dengang kom frem, blev af Forslagsstilleren taget tilbage paa Grund af den Erklæring fra Ministeriet, at det i det Hese taget vilde modsætte sig Lovens Udgivelse; hvis en saadan Bestemmelse blev optagen dert. I to følgende Sessioner, den 15de og 16de, blev der indbragt et særligt Lovforslag angaaende Fæstefløjningen paa disse to Stiftelser tilligemed to andre, Gisselsfeld og Herlufsholm, men i den førstnævnte Session kom Sagen ikke videre end til Indbringelse af Lovforslaget. I den 16de Session var det Gjenstand for 1ste Behandling, og der blev udarbejdet en Betænkning i saa Henseende. Den anden Leilighed, hvor Spørgsmaalet om disse Stiftelsers Stilling har været under Omhandling, har været ved Finantslovens Behandling, idet der igjennem flere Aar har været stillet Forslag af lignende Art som det, der blev stillet til den foreliggende Finantslovs Behandling af et æret Medlem og mig i Forening, men som for et Par Dage siden blev taget tilbage. Ved enhver Leilighed, hvor denne Sag har været for, har det vist sig, at der er to aldeles modsatte Meninger om disse Stiftelsers Stilling. Fra den ene Side har der været paastaet, at disse Stiftelser, paa Grund af at de ere indstiftede, den ene af Kongen og den anden af en kongelig Person, en Prindsesse, men med Midler, som af den absolute Konge have været givne til kongelige Personer, altsaa Statsmidler — at disse Stiftelser paa Grund af deres Tilblivelsesmaade maatte anses for at være Statsejendom. Fra den anden Side har der været gjort gjældende, at et Særkjende for Stiftelser, som skulde kunne inddrages under Statskassens Omraade, var Bestyrelsesmaaden, og navnlig, at det maatte være en Selvsølge, at Stiftelser, som ikke bestyredes af det Offentlige, ikke kunde benævnes offentlige Stiftelser, og deres Midler altsaa som saadanne ikke kunde inddrages i Statskassen. Der har nu, som sagt, ved forskellige Leiligheder fundet en temmelig vidtløftig Forhandling Sted angaaende dette Spørgsmaal, og for om muligt at komme et Skridt videre har indeværende Aars Finantsudvalg henvendt sig til den høitærede Justitsminister med

Begjæring om at faa overladt Regnskaberne for disse to Stiftelser. Derpaa erholdtes det Svar, at saadanne Regnskaber ikke bleve indsendte til Ministeriet. Dernæst har man ønsket at gjøre sig bekendt med den oprindelige Fundats for Valø Stift, da den nemlig ikke forefindes i de Skrifter, der ellers indeholde Fundatser for flige Stiftelser, men der blev ligeledes i en Skrivelse til Finantsudvalget givet det Svar fra Justitsministeriet, at den ikke fandtes i Justitsministeriet. Der blev gjort nogle yderligere Bemærkninger, som de ærede Medlemmer ville have set af Udvalgets Betænkning. Det har saaledes vist sig, at man har havt meget afvigende Meninger om disse Stiftelsers Stilling, og at man ikke fra Regjeringens Side har faaet nogen Haandsrækning til at faa Stiftelsernes Stilling oplyst, ja, at der med Hentyk til Valø Stiftelse end ikke har kunnet erholdes det Dokument, som dog maatte være det Afgjørende, nemlig den oprindelige Fundats. Naar man nu ser, hvorledes disse Stiftelsers Fundatser gjentagne Gange ere blevne forandrede ved kongelige Resolutioner, og det ikke blot for vor frie Forfatnings Indførelse, men ogsaa efter Aaret 1849, og at disse Forandringer i Fundatserne ere gaaede igjennem Regjeringskollegierne og i den sidste Tid, nemlig efter Grundloven, have været behandlede i Justitsministeriet og ere afgjorte i Henhold til ministerielle Indstillinger til Kongen, saa maatte man jo forundre sig over, at der ikke kom Ministeriet tilhænde Regnskaber for disse Stiftelser, navnlig da dog de Forandringer, som ere foregaaede, Fundatsernes Udvidelse til en større Virksomhed, netop have støttet sig til Regnskabsoverfigter, saa at Ministeriet dog ved disse Anledninger maatte have havt Leilighed til at gjøre sig bekendt med Stiftelsernes finansielle Status. Der er ligeledes en anden Omstændighed, som oppvækker nogen Forundring; det er, at der ved disse nye Fundatser er taget idetmindste een Bestemmelse, hvorefter man kan sige, at den staar i ligefrem Strid med Grundloven, idet det nemlig er fastsat, at Personer, der ikke høre til Folketirken, ikke kunne komme til at nyde godt af idetmindste den ene af disse Stiftelser, — jeg erindrer ikke, om det gjæl-